

Inkoopbeleid gemeente Waterland 2019

Inhoud

1. Definities	5
2. Beleid en doelstellingen	6
2.1 Organisatiedoelstellingen	6
2.2 Inkoopdoelstellingen	6
3. Juridische uitgangspunten	8
3.1 Algemeen juridisch kader	8
3.2 Algemene (juridische) beginselen bij Inkoop	8
Algemene beginselen van het aanbestedingsrecht.....	8
Algemene beginselen van behoorlijk bestuur.....	9
3.3 Mandaat en volmacht.....	9
3.4 Afwijkingsbevoegdheid	9
4. Ethische en ideële uitgangspunten.....	10
4.1 Integriteit	10
4.2 Maatschappelijk verantwoord inkopen.....	10
Duurzaam inkopen.....	10
Social Return on Investment (SROI)	11
4.3 Innovatief aanbesteden.....	11
5. Economische uitgangspunten	13
5.1 Onafhankelijkheid en keuze voor de ondernemersrelatie	13
5.2 Lokale economie en MKB.....	13
5.3 Verlaging administratieve lasten	13
5.4 Samenwerkingsverbanden	14
5.5 Bepalen van de inkoopprocedure	14
5.6 Raming en budget	16
5.7 Algemene inkoopvoorwaarden	16
5.8 Eerlijke mededinging en commerciële belangen	16
6. Organisatorische uitgangspunten	18
6.1 Inkoop in de organisatie.....	18
6.2 Klachtenloket aanbestedingen	18
6.3 Inkoopdossier	18
6.4 Verantwoordelijken	19
6.5 Hanteren van een standaardwerkwijze	19
6.6 Contractbeheer, contract- en leveranciersmanagement.....	19

Bijlagen

- 1** **Beleidsnotitie social return bij inkoop**
- 2** **Uitvoeringsprotocol social return bij inkoop**
- 3** **Klachtenregeling aanbestedingen gemeente Waterland**

Inleiding

Sinds 1 april 2013 is de Aanbestedingswet 2012 in Nederland van kracht. In reactie op de nieuwe wetgeving is in 2013 het gemeentelijk inkoopbeleid aangepast en vastgelegd in de Nota Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Waterland 2013. Met de Aanbestedingswet 2012 zijn de Europese aanbestedingsrichtlijnen 2004/17/EG en 2004/18/EG in de Nederlandse wet geïmplementeerd. Hierna zijn er nieuwe Europese aanbestedingsrichtlijnen vastgesteld (voor de gemeente geldt de richtlijn voor de klassieke overheid: richtlijn 2014/24/EU en de richtlijn met betrekking tot concessies 2014/23/EU). . In Nederland is de richtlijn per 1 juli 2016 geïmplementeerd in de vorm van een wijziging van de Aanbestedingswet 2012. In reactie hierop heeft de gemeente haar inkoopbeleid aangepast in het Inkoopbeleid 2016. In het Inkoopbeleid 2019 zijn op een aantal punten aanpassingen doorgevoerd in verband met een aantal actualisaties, de veranderde marktsituatie en voortschrijdend inzicht binnen de organisatie.

De belangrijkste inhoudelijke aanpassingen zijn:

- Actualisatie van het beleid voor duurzaam inkopen. Aanpassing aan de doelstellingen op het gebied van circulair inkopen en aan de aangepaste tools vanuit de rijksoverheid (zie paragraaf 4.2);
- Verhoging van de grens waarbij in principe voor werken een nationale aanbestedingsprocedure wordt gevolgd van € 1.000.000.- naar € 1.500.000.- (zie paragraaf 5.5);

Tevens is van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal voornamelijk tekstuele aanpassingen door te voeren.

In dit beleid worden de doelstellingen, uitgangspunten en kaders weergegeven waarbinnen Inkoop in de Gemeente plaatsvindt.

De Aanbestedingswet verplicht de Gemeente het kiezen en het motiveren van bepaalde keuzes tijdens het inkoopproces. Dit beleid dient als basis voor deze keuzes en motivatie.

Dit Inkoopbeleid treedt in werking de dag na bekendmaking. Het Inkoopbeleid 2016 wordt hiermee ingetrokken.

1. Definities

In dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt verstaan onder:

Contractant	De in de overeenkomst genoemde wederpartij van de Gemeente.
Diensten	Diensten als bedoeld in artikel 1.1 van de Aanbestedingswet onder Overheidsopdracht voor diensten.
Gemeente	De gemeente Waterland.
Inkoop	(Rechts)handelingen van de Gemeente gericht op de verwerving van Werken, Leveringen of Diensten en die een of meerdere facturen van een Ondernemer met betrekking tot bedoelde Werken, Leveringen of Diensten tot gevolg hebben.
Leveringen	Leveringen als bedoeld in artikel 1.1 van de Aanbestedingswet onder Overheidsopdracht voor levering.
Offerte	Een aanbod in de zin van het Burgerlijk Wetboek.
Offerteaanvraag	Een enkelvoudige of meervoudige aanvraag van de Gemeente voor te verrichten prestaties of een (Europese) aanbesteding conform de Aanbestedingswet en de Europese aanbestedingsrichtlijn 2014/24/EU.
Ondernemer	Een <i>‘aannemer’</i> , een <i>‘leverancier’</i> of een <i>‘dienstverlener’</i> .
Werken	Werken als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet.

2. Beleid en doelstellingen

2.1 Organisatiedoelstellingen

De Gemeente werkt vanuit specifieke kaders en/of doelstellingen: het werken met doelmatige werkprocessen, waardoor zoveel mogelijk effectiviteit en efficiency ontstaat, het digitaliseren van bedrijfsvoering en het zoeken naar samenwerking met regionale gemeenten.

De doelstellingen en uitgangspunten verwoord in dit Inkoopbeleid sluiten goed aan bij de organisatiedoelstellingen. Met andere woorden: de inkoopfunctie binnen de Gemeente levert een bijdrage aan het realiseren van organisatiedoelstellingen.

2.2 Inkoopdoelstellingen

De Gemeente wil met dit Inkoopbeleid de volgende doelstellingen realiseren:

Rechtmatig en doelmatig Inkopen zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed.

De Gemeente leeft daartoe bestaande wet- en regelgeving en de bepalingen van het Inkoopbeleid na en koopt efficiënt en effectief in. De inspanningen en uitgaven moeten daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van het beoogde doel. De kosten staan in redelijke verhouding tot de opbrengsten en het beheersen en verlagen van de gemeentelijke middelen staan centraal. De Gemeente houdt daarbij in het oog dat er voldoende toegang is voor Ondernemers tot gemeentelijke opdrachten.

Een integere, betrouwbare, zakelijke en professionele inkoper en opdrachtgever zijn.

Professionaliteit houdt in dat op bewuste en zakelijke wijze wordt omgegaan met Inkoop. Continu wordt geïnvesteerd in inhoudelijke kennis over de in te kopen Werken, Leveringen en Diensten, de marktomstandigheden en de relevante wet- en regelgeving. Het streven naar professioneel opdrachtgeverschap komt tot uitdrukking in betrokkenheid bij de inkoopambitie, slagvaardige besluitvorming, adequaat risicomanagement, vertrouwen in de Contractant en in wederzijds respect tussen de Gemeente en de Contractant. De Gemeente spant zich in om alle inlichtingen en gegevens te verstrekken aan de Ondernemer voor zover die nodig zijn in het kader van het inkoopproces.

Inkopen tegen de meest optimale (integrale) prijs-kwaliteitverhouding.

Bij het Inkopen van Werken, Leveringen en Diensten kan de Gemeente ook interne en andere (externe) gemeentelijke kosten betrekken in de afweging. Conform de Aanbestedingswet gunt de Gemeente opdrachten aan de inschrijver met de Economisch Meest Voordelige Inschrijving. Behalve als er sprake is van gunning op basis van laagste kosten, wordt hierbij naast de prijs-kwaliteitverhouding eveneens naar duurzaamheid gekeken. Er wordt gezocht naar een goede balans tussen prijs, kwaliteit en duurzaamheid. Alle kosten en opbrengsten die gemoeid zijn met een aankoop, gedurende de hele levenscyclus, zullen hierbij in overweging genomen worden (de Gemeente hanteert de zogenaamde 'Total cost of ownership'-benadering). Deze

benadering is een methodiek die financiële afwegingen van een product gedurende de levenscyclus mogelijk maakt. Hierbij wordt niet alleen gelet op initiële of aanschafkosten, maar ook op beheers- en onderhoudskosten en 'sloopkosten' en dergelijke. De initiële kosten kunnen bij een duurzame aanbesteding hoger zijn, bijvoorbeeld omdat er ander materiaal wordt gebruikt of omdat er bijvoorbeeld een onderhoudsvrij of energiearm ontwerp wordt gemaakt. Dit kan echter worden gecompenseerd door lagere gebruikskosten en onderhoudskosten, bijvoorbeeld door een lager energiegebruik of langere levensduur van een product of werk. Ook bij de afdankings- of sloopkosten kunnen voordelen optreden. Door het aanschaf-, onderhoud- en afdankingsbudget te bundelen en deze mee te nemen over de gehele gebruiksfase ontstaat er een ander beeld van 'prijs' en is dit goed mee te nemen in de onderlinge vergelijking van offertes.

Een continue positieve bijdrage leveren aan het gehele prestatieniveau van de Gemeente.

Inkoop moet ondersteunend zijn aan het gehele prestatieniveau van de Gemeente en daar direct en voortdurend aan bijdragen. De concrete doelstellingen van Inkoop zijn daarbij steeds rechtstreeks afgeleid van de gemeentelijke doelstellingen.

Administratieve lastenverlichting voor zowel de Gemeente als ook voor ondernemers.

Zowel de Gemeente als Ondernemers verrichten vele administratieve handelingen tijdens het inkoopproces. De Gemeente verlicht deze lasten door bijvoorbeeld proportionele eisen en criteria te stellen en door een efficiënt inkoopproces uit te voeren. Concreet zal de Gemeente in principe en indien mogelijk digitaal inkopen (en aanbesteden) met gebruikmaking van TenderNed. De Gemeente maakt gebruik van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument, waardoor bewijsstukken alleen overlegd hoeven te worden door de partij(en) die voor gunning van een opdracht in aanmerking komen.

Om deze doelstellingen te realiseren zijn juridische, ethische en ideële, economische en organisatorische uitgangspunten vastgelegd in dit Inkoopbeleid. Deze uitgangspunten zijn in de volgende hoofdstukken uitgewerkt.

3. Juridische uitgangspunten

Juridische uitgangspunten stellen eisen aan rechtmatigheid. Naast de wettelijke verplichtingen van buitenaf, zoals de Europese en Nationale wetgeving heeft de Gemeente zelf ook regels.

Dit Inkoopbeleid, de Mandaatregeling en de Budgethoudersregeling, vormen samen de spelregels die in acht moeten worden genomen bij inkopen en aanbesteden door de Gemeente.

3.1 Algemeen juridisch kader

De Gemeente leeft de relevante wet- en regelgeving na.

De voor het Inkoopbeleid meest relevante wet- en regelgeving volgt uit:

- **Aanbestedingswet 2012:** dit nieuwe wettelijke kader implementeert de Europese aanbestedingsrichtlijnen 2014/23/EU, 2014/24/EU en 2014/25/EU ('Aanbestedingsrichtlijnen') en Richtlijn 2007/66/EG ('Rechtsbeschermingsrichtlijn'). Deze wet biedt één kader voor overheidsopdrachten boven en – beperkt – onder de (Europese) drempelwaarden en de rechtsbescherming bij (Europese) aanbestedingen.
- **Europese wet- en regelgeving:** wet- en regelgeving op het gebied van aanbesteden is afkomstig van de Europese Unie. De 'Aanbestedingsrichtlijnen' vormen momenteel de belangrijkste basis.
- **Burgerlijk Wetboek:** het wettelijke kader voor overeenkomsten.
- **Gemeentewet:** het wettelijke kader voor gemeenten.
- **Algemene Wet Bestuursrecht.**

Daarnaast is een aantal zaken uit de Aanbestedingswet in het Aanbestedingsbesluit geregeld. Dit besluit verplicht het toepassen van:

- **De Gids proportionaliteit:** Bij aanbesteden moeten aanbestedende diensten het beginsel van proportionaliteit in acht nemen. De Gids proportionaliteit geeft hier invulling aan.
- **Het Aanbestedingsreglement Werken 2016:** dit reglement is als verplicht richtsnoer voor het aanbesteden van werken onder de Europese aanbestedingsdrempel aangewezen.

Hierbij geldt het principe: "pas toe of leg uit".

3.2 Algemene (juridische) beginselen bij Inkoop

Algemene beginselen van het aanbestedingsrecht

De Gemeente neemt bij overheidsopdrachten en overeenkomsten die onder het regime van de vigerende Aanbestedingswet vallen de volgende algemene beginselen van het aanbestedingsrecht in acht:

Gelijke behandeling: Gelijke omstandigheden mogen niet verschillend worden behandeld, tenzij dat verschil objectief gerechtvaardigd is. Ook verkapte of indirecte discriminatie is verboden.

Non-discriminatie: Er mag geen onderscheid naar nationaliteit gemaakt worden.

Transparantie: De gevolgde procedure dient navolgbaar (en dus controleerbaar) te zijn. Dit is een logisch uitvloeisel van het beginsel van gelijke behandeling. Normaal zorgvuldige en oplettende inschrijvers moeten weten waar ze aan toe zijn.

Proportionaliteit (evenredigheid): De gestelde eisen, voorwaarden en criteria aan de inschrijvers mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot het voorwerp van de opdracht. De Gemeente past het beginsel van proportionaliteit, conform de Gids Proportionaliteit, toe bij het bepalen van de juiste aanbestedingsprocedure, de te stellen eisen, voorwaarden en criteria aan inschrijvers en inschrijvingen en met betrekking tot de contractvoorwaarden.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur

De Gemeente neemt bij haar Inkopen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht, zoals het gelijkheidsbeginsel, motiveringsbeginsel en vertrouwensbeginsel.

3.3 Mandaat en volmacht

Inkoop vindt plaats met inachtneming van de vigerende mandaatregeling en budgethoudersregeling van de Gemeente.

3.4 Afwijkingsbevoegdheid

In de gevallen waarin de toepassing van dit beleid leidt tot een onredelijke uitkomst voor de Gemeente, hetgeen ter uitsluitende beoordeling aan de Gemeente is, is de Gemeente gerechtigd af te wijken van het Inkoopbeleid. Afwijking is in elk geval mogelijk in geval van calamiteiten, waardoor Werken, Leveringen of Diensten nodig zijn om een onmiddellijke noodsituatie te verhelpen. Ook indien de te verwachten voordelen van een andere aanbestedingsvorm dan de in dit beleid voorgeschreven aanbestedingsvorm redelijkerwijs groter worden ingeschat, mag worden afgeweken van de voorgeschreven aanbestedingsvorm voor zover één en ander op basis van de geldende wet- en regelgeving mogelijk is. Het niet tijdig starten van de aanbestedingsprocedure is geen geldig argument, voor de wetgever niet, dus ook niet voor de gemeente.

Het afwijken van het Inkoopbeleid moet gemotiveerd ter besluitvorming aan het college van B&W worden voorgelegd, begeleid door het advies van een Inkoopadviseur werkzaam bij of voor de Gemeente. De budgetbeheerder is verantwoordelijk voor het collegeadvies.

4. Ethische en ideële uitgangspunten

4.1 Integriteit

De Gemeente stelt bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

De Gemeente heeft hoog in het vaandel dat haar bestuurders en ambtenaren integer handelen. De bestuurders en ambtenaren houden zich aan de vastgestelde richtlijnen. Zij handelen zakelijk en objectief, waardoor bijvoorbeeld belangenverstrengeling wordt voorkomen.

De Gemeente contracteert enkel integere Ondernemers.

De Gemeente wil enkel zaken doen met integere Ondernemers die zich niet bezighouden met criminele of illegale praktijken. Een toetsing van de integriteit van Ondernemers is bij inkoop mogelijk, bijvoorbeeld door de toepassing van uitsluitingsgronden of het hanteren van de 'Gedragsverklaring Aanbesteden'. Ook behoudt de Gemeente zich het recht voor om Ondernemers van haar aanbestedingen uit te sluiten op basis van prestaties in het verleden (conform artikel 2.87 eerste lid, onderdeel g Aanbestedingswet 2012).

4.2 Maatschappelijk verantwoord inkopen

De Gemeente heeft een voorbeeldfunctie in het maatschappelijk verkeer. De Gemeente streeft er naar om maatschappelijk verantwoord in te kopen. Zij doet dit onder meer door aandacht te geven aan duurzaamheid en aan sociale effecten die een inkoop met zich mee kan brengen.

Duurzaam inkopen

Het uitgangspunt van duurzaamheid is dat er een gezond evenwicht moet bestaan tussen ecologische, economische en sociale factoren. Dit evenwicht wordt vaak aangeduid als de balans tussen mens (people), omgeving (planet) en economie (profit) (de zogenaamde 3-P benadering).

De Gemeente kan invloed uitoefenen op de verduurzaming van de productie van leveringen en werken en de uitvoering van diensten en werken, door bij de opdrachtverstrekking aan marktpartijen concrete duurzaamheidscriteria mee te nemen.

De Gemeente past in principe de criteria voor duurzaam inkopen, opgesteld in opdracht van het Rijk, zoals deze gepubliceerd zijn door Pianoo, met behulp van de MVI-criteriatool, toe. Er kan alleen van deze criteria afgeweken worden indien:

- expliciete/afwijkende criteria zijn vastgesteld die ambitieuzer en/of geschikter zijn voor een specifiek inkooptraject;
- en/of de criteria onevenredig nadelig zijn in relatie tot de doelen die ermee gemoeid zijn.

Indien er wordt afgeweken van de duurzaamheidscriteria worden de redenen hiervan in het aanbestedingsdossier vastgelegd. Indien het een aanbesteding betreft waar het college conform de mandaatregeling de Offerteaanvraag dient vast te stellen, worden deze afwijkingen en de toelichting expliciet benoemd.

Bij de aanschaf van aangedreven voer- en vaartuigen en machines, geldt dat de gemeente varianten aanschaf die elektrisch of met een ander duurzaam alternatief worden aangedreven. Indien dit niet mogelijk of wenselijk is, dient bij een waarde van meer dan € 2.500,- de aanschaf ter goedkeuring aan de

portefeuillehouder duurzaamheid te worden voorgelegd. In lijn met de landelijke doelstellingen, streeft de Gemeente er naar om 100% duurzaam in te kopen.

Circulair inkopen

De Gemeente heeft op 20 juli 2018 de intentie om in 2022 voor ten minste 10% circulair in te kopen bekrachtigd door middel van het ondertekenen van een intentieverklaring van het samenwerkingsverband van de Metropool Regio Amsterdam (MRA). Vervolgens is de intentie er naar toe te werken dat in 2025 een groei tot 50% circulaire inkoop en opdrachtgeverschap gerealiseerd wordt en te zijn aangesloten bij Rijkscriteria voor circulair opdrachtgeverschap. Dit inclusief inbedding van circulariteit in de organisatie en het monitoren van de behaalde resultaten.

De volgende definitie van circulair inkopen wordt gehanteerd: een product of dienst is circulair, als het leidt tot minimale toepassing van nieuwe materialen (en fossiele energie), zowel in het productieproces als bij het gebruik van de producten en diensten, en/of maximaal inzet op lange levensduur en daarna hoogwaardige herbruikbaarheid van het product of de materialen daarin.

Sociale effecten

De Gemeente weert Werken, Leveringen en/of Diensten die onder niet aanvaardbare arbeidsomstandigheden, waaronder kinderarbeid, tot stand komen of zijn gekomen.

Social Return on Investment (SROI)

De Gemeente spant zich in voor het bieden van werkgelegenheid aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Indien passend oefent de Gemeente middels inkopen en aanbesteden invloed uit op de bedrijfsvoering van de gecontracteerde Ondernemer en zet deze aan tot het aanbieden van (leerwerk)stages en/of het in dienst nemen van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt en/of jongeren. Dit aanbestedingsinstrument wordt ook wel 'Social Return on Investment' (SROI) genoemd. De Gemeente wil SROI voor meer doelgroepen toepassen dan tot nu toe het geval was. Naast het sociale rendement wordt er ook aandacht geschonken aan het economische rendement, door voldoende rekening te houden met de bedrijfsvoering van de Ondernemers. Het doel van de Gemeente is het aantal uitkeringsgerechtigden terug te dringen en jongeren aan het werk te helpen. In bijlage 1 en 2 zijn de beleidsnotitie Social return bij inkoop en het bijbehorende uitvoeringsprotocol van de gemeenten in regio's Zaanstreek en Waterland opgenomen.

4.3 Innovatief aanbesteden

De Gemeente wil graag, voor zover dit mogelijk is binnen de beperkingen van een kleine overheidsorganisatie, innovatief aanbesteden. Omdat de gemeente zelf niet alle expertise in huis heeft, streeft zij er naar om meer een regie organisatie te worden, waardoor de kennis en kunde van de markt optimaal benut wordt. Praktisch gezien kan de Gemeente innovatief aanbesteden door functioneel te specificeren, door varianten toe te staan of door bij de beoordeling van de gunningscriteria innovatieve elementen mee te wegen. Een andere mogelijkheid bestaat uit het gebruik maken van innovatieve contractvormen. Bij het gebruik van innovatieve contractvormen kunt u denken aan Design & Build, Design & Construct of Design, Build & Maintain overeenkomsten (ook wel prestatiecontracten) (waarbij de traditionele scheiding tussen ontwerp, uitvoering en/of onderhoud wordt losgelaten waardoor er ruimte aan marktpartijen wordt geboden om oplossingen in te brengen in een vroeg stadium van het project). Ook het toepassen van een bijzondere

aanbestedingsprocedure, zoals als de concurrentiegerichte dialoog, kan de innovativiteit van de markt bevorderen.

5. Economische uitgangspunten

5.1 Onafhankelijkheid en keuze voor de ondernemersrelatie

De Gemeente acht een te grote afhankelijkheid van Ondernemers niet wenselijk.

De Gemeente streeft naar onafhankelijkheid ten opzichte van Ondernemers (Contractanten) zowel tijdens als na de contractperiode. De Gemeente moet in beginsel vrij zijn in het maken van keuzes bij haar Inkoop, waaronder de keuze van Ondernemer(s) en Contractant(en), maar ook vanwege de naleving van de (Europese) wet- en regelgeving.

De Gemeente kiest voor de meest aangewezen ondernemersrelatie.

Gedurende de contractperiode kan bij de Contractant afhankelijkheid ontstaan van de Gemeente door bijvoorbeeld de te behalen doelstellingen, resultaten of productontwikkelingen (innovatie). De Gemeente kiest in dat geval voor de meest aangewezen ondernemersrelatie.

5.2 Lokale economie en MKB

De Gemeente heeft oog voor de lokale economie.

De Gemeente zoekt actief naar mogelijkheden voor de lokale- en regionale economie en doet dit binnen de bestaande regelgeving en zonder dat dit in principe tot discriminatie van Ondernemers leidt. Lokale- en regionale Ondernemers hebben in beginsel alleen bij exact gelijke, door de Gemeente ingeschatte, geschiktheid een bevoorrechte positie ten opzichte van andere Ondernemers. Bij een enkelvoudig of meervoudig onderhandse uitvraag, waarbij de Gemeente zelf de partijen uitkiest waaraan zij een offerte vraagt, wordt bekeken of er een geschikte Ondernemer in de eigen Gemeente gevestigd is. Alleen bij gelijke geschiktheid wordt er de voorkeur aan gegeven om de lokale Ondernemer uit te nodigen. De Gemeente kan de keuze voor de Ondernemer(s) altijd motiveren.

De Gemeente heeft oog voor het midden- en kleinbedrijf (MKB).

Uitgangspunt is dat alle Ondernemers gelijke kansen moeten krijgen. De Gemeente houdt echter bij haar Inkoop de mogelijkheden voor het midden- en kleinbedrijf in het oog. Bij nationale- en Europese aanbestedingsprocedures wordt er, indien doelmatig, met percelen gewerkt. Dit om de kansen van het midden- en kleinbedrijf in het algemeen en mogelijk ook van het lokale en regionale midden- en kleinbedrijf te vergroten. Er worden proportionele selectie- en gunningscriteria gesteld zodat bedrijven uit het MKB ook aan “grotere” aanbestedingen deel kunnen nemen.

5.3 Verlaging administratieve lasten

De Gemeente verlicht waar mogelijk de administratieve lasten voor zowel zichzelf, als ook voor Ondernemers. De Gemeente verlicht deze lasten door zo veel als mogelijk gebruik te maken van uniforme documenten, die eraan bijdragen dat Ondernemers weten waar ze aan toe zijn. Er wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument en van standaard inkoopvoorwaarden dan wel (paritair

opgestelde) branchevoorwaarden (zie ook paragraaf 5.8). De Gemeente besteedt zo veel mogelijk elektronisch (digitaal) aan via TenderNed.

5.4 Samenwerkingsverbanden

De Gemeente hanteert als uitgangspunt dat zij oog heeft voor samenwerking bij Inkoop. Dit geldt zowel voor samenwerking binnen de eigen organisatie als voor samenwerking met andere (buur)gemeenten of aanbestedende diensten. Voor een groot gedeelte van de aanbestedingen op het gebied van het sociaal domein vindt sinds december 2015 regionale inkoop en contractmanagement voor de regio Zaanstreek-Waterland plaats. Hiertoe is een dienstverleningsovereenkomst met Zaanstad gesloten. De overeenkomst houdt in dat Zaanstad alle inkoopwerkzaamheden in het kader van de Jeugdwet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) voor de Gemeente uitvoert.

5.5 Bepalen van de inkoopprocedure

De Gemeente hanteert bij de onderstaande bedragen in principe de volgende procedures. In voorkomende gevallen kan er ook gekozen worden uit één van de andere inkoopprocedures die de wet toestaat. Voor meerjarige contracten geldt dat de totale waarde van opdracht wordt bepaald door de som van opdrachtwaarde per jaar inclusief optie jaren en eventuele andere opties. Voor repeterende opdrachten (opdrachten die altijd elk jaar benodigd zijn) geldt dat er een opdrachtwaarde over vier jaar genomen wordt om de totale opdrachtwaarde te bepalen.

(Bedragen zijn exclusief BTW)

Soort opdracht	Opdrachtwaarde	Procedure
Leveringen en diensten*	< € 221.000 (Europese drempelwaarde)	Enkelvoudig onderhands, meervoudig onderhands of nationale (niet) openbare aanbestedingsprocedure. Afhankelijk van de situatie en in lijn met de Gids-proportionaliteit. > € 25.000, - bindend procedure advies van inkoop.
	> € 221.000 (Europese drempelwaarde)	Europese aanbestedingsprocedure.
Sociale en andere specifieke diensten**	< € 750.000	Enkelvoudig onderhands, meervoudig onderhands of openbare aanbestedingsprocedure of andere procedure. Vrijheid om een passende procedure vorm te geven. > € 25.000, - bindend procedure advies van inkoop.
	> € 750.000	Verlicht aanbestedingsregime. Vooraf aankondigen voornemen tot opdrachtverlening en publicatie van

		gunning van de opdracht achteraf. Bindend procedure advies van inkoop.
Werken	< € 50.000	Enkelvoudig onderhands
	> € 50.000 en < € 1.500.000	Meervoudig onderhands
	> € 1.500.000 en < € 5.548.000 (Europese drempelwaarde)	Nationale (niet)openbare aanbestedingsprocedure
	> € 5.548.000 (Europese drempelwaarde)	Europese aanbestedingsprocedure

* Niet zijnde 'sociale en andere specifieke diensten' zoals gedefinieerd in bijlage XIV van de Europese Richtlijn 2014/24.

** In de Europese aanbestedingsrichtlijn 2004/18/EG is sprake van 'sociale en andere specifieke diensten' waarvoor een verlicht aanbestedingsregime geldt. Deze diensten staan opgesomd in bijlage XIV van de richtlijn. Het betreft onder andere diensten voor gezondheidszorg en maatschappelijke diensten, bepaalde administratieve diensten, diensten voor verplichte sociale verzekering, uitkeringsdiensten, gemeenschaps-, sociale en persoonlijke diensten, religieuze diensten, hotels en restaurants, juridische dienstverlening, gevangenisdiensten, diensten voor openbare orde en reddingsdiensten, opsporings- en beveiligingsdiensten, internationale diensten, postdiensten en het coveren van banden en smederijdiensten.

Enkelvoudig onderhands

De Gemeente vraagt aan één partij een offerte.

Meervoudig onderhands

De Gemeente vraagt aan meerdere partijen offertes en vergelijkt deze. De keuze van de Ondernemers dient op objectieve gronden plaats te vinden. De procedure dient objectief en transparant vormgeven te zijn. De inschrijvers dienen gelijk behandeld te worden en gelijktijdig te beschikken over gelijke informatie.

Nationale openbare en nationale niet-openbare procedure

Gelijk aan de Europese aanbestedingsprocedures maar met iets meer vrijheid in de gehanteerde procedures. De termijnen kunnen wat korter zijn dan bij Europese procedures. Openbare uitnodiging van geïnteresseerde leveranciers vindt plaats via TenderNed.

Europese openbare en Europese niet-openbare procedure

De openbare procedure begint met een offerteaanvraag via TenderNed en publicatie van de opdracht in het EU-publicatieblad. De procedure kent één ronde, waarin alle inschrijvers die aan de gestelde eisen voldoen direct een offerte indienen.

Bij de niet-openbare procedure vindt het traject in twee fases plaats. In de eerste fase kunnen alle geïnteresseerde Ondernemers zich aanmelden. Op basis van beschreven selectiecriteria worden uit alle aanmeldingen een aantal (meestal vijf) meest geschikte gegadigden geselecteerd. Deze ontvangen een offerteaanvraag. De ingediende offertes worden in de tweede ronde beoordeeld.

De procedures worden objectief, transparant en non-discriminatoir vormgegeven.

Dynamisch Aankoopstelsel (DAS) voor Inhuur

Een DAS is een elektronisch proces voor het doen van gangbare aankopen van werken, leveringen of diensten, waarvan de kenmerken wegens de algemene beschikbaarheid op de markt voldoen aan de behoeften van de aanbestedende dienst, dat is beperkt in de tijd en gedurende de gehele looptijd openstaat voor ondernemers die aan de eisen voor toelating tot het stelsel voldoen. Voor opdrachten voor inhuur van tijdelijk personeel maakt de Gemeente gebruik van een DAS. Het DAS dat in 2019 gebruikt wordt is: Gemeenten huren in op het Negometrix platform.

5.6 Raming en budget

Inkoop vindt plaats op basis van een deugdelijke en objectieve schriftelijke raming van de overheidsopdracht. De raming bepaalt immers met name de (verplicht) te volgen Inkoopprocedure(s). Het is daarbij van belang, dat voorgenomen overheidsopdrachten niet kunstmatig worden gesplitst ('splitsingsverbod') met als doel zich bewust aan de Aanbestedingsregelgeving te onttrekken.

Daarnaast is de raming ook van belang, om de financiële haalbaarheid van de opdracht te bepalen. Inkoop vindt alleen dan plaats nadat is vastgesteld dat het financiële budget beschikbaar en toereikend is. De Gemeente wil immers op geen enkele wijze het risico lopen, dat verplichtingen worden aangegaan die zij niet kan nakomen.

5.7 Algemene inkoopvoorwaarden

De Gemeente hanteert voor haar inkopen gestandaardiseerde algemene inkoopvoorwaarden. Voor Leveringen en Diensten hanteert de Gemeente de Algemene inkoopvoorwaarden zoals deze zijn opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Voor IT opdrachten zullen de Gemeentelijke Inkoopvoorwaarden bij IT (GIBIT 2016) worden toegepast. Voor Werken hanteert de Gemeente de uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van Werken en van technische installatiewerken 2016 (UAV 2016). Indien een set algemene voorwaarden vervangen wordt door een nieuwere versie, zal de Gemeente de nieuwste versie hanteren.

Daar waar gewenst kan de Gemeente in de overeenkomst op artikelniveau afwijken van algemene voorwaarden. Indien het naar het oordeel van de Gemeente in specifieke gevallen beter is andere algemene inkoopvoorwaarden (of branchevoorwaarden) toe te passen, is dit mogelijk.

5.8 Eerlijke mededinging en commerciële belangen

Door objectief, transparant en non-discriminerend te handelen, bevordert de Gemeente eerlijke mededinging. Dit draagt bij aan het in stand houden van een gezonde marktwerking (ook op de lange termijn). De Gemeente wenst geen Ondernemers te betrekken in haar inkoopproces die de mededinging vervalsen.

De Gemeente houdt tijdens het inkoopproces rekening met de rechtmatige commerciële belangen van Ondernemers. Hoewel er op de Gemeente een verregaande motiveringsverplichting rust aangaande bijvoorbeeld de gunning van een overheidsopdracht, deelt de Gemeente op grond van de

Aanbestedingsregelgeving bepaalde gegevens niet mee indien openbaarmaking van die gegevens de toepassing van de wet in de weg zou staan, met het openbaar belang in strijd zou zijn, de rechtmatige commerciële belangen van Ondernemers zou kunnen schaden, of afbreuk aan de eerlijke mededinging tussen hen zou kunnen doen.

6. Organisatorische uitgangspunten

6.1 Inkoop in de organisatie

Inkoop is door middel van een gecoördineerde inkoopfunctie georganiseerd. Voor aanbestedingen die meerdere afdelingen betreffen (afdelings- en of intergemeentelijke overschrijdende inkopen), wordt een inkoopteam samengesteld. In dit (multidisciplinaire) inkoopteam participeren medewerkers die betrokken zijn bij deze aanbesteding. Gebundelde aanbestedingen en complexe of grotere (Europese) aanbestedingen worden begeleid door de inkoopadviseur. Voor de overige inkooptrajecten heeft de inkoopadviseur een adviserende rol en indien gewenst door de vakafdeling, tevens een begeleidende rol. Het vakgebied inkoop valt onder het Team Juridische Zaken en Inkoop binnen het domein bedrijfsvoering van de Gemeente. Binnen een aantal vakafdelingen zijn er inkoopambassadeurs. Dit zijn medewerkers die naast hun reguliere functie, meer kennis van inkopen en aanbesteden hebben en, in samenspraak met de inkoopadviseur, hun collega's, gevraagd en ongevraagd, adviseren bij inkoopangelegenheden.

Het naleven van het inkoopbeleid wordt gecontroleerd door de taakgroep concern control van de gemeente.

6.2 Klachtenloket aanbestedingen

Goede communicatie tussen partijen in een aanbestedingsprocedure is essentieel om tot een goed resultaat te komen. Wanneer partijen van mening verschillen is het belangrijk snel en laagdrempelig tot een oplossing te komen. De aanbestedingswet adviseert dat er bij aanbestedende diensten een klachtenloket voor aanbestedingen is.

De klachtenregeling stelt voorop dat niet elke vraag en niet elk verzoek van een Ondernemer een klacht hoeft op te leveren. Zo worden vragen en verzoeken met betrekking tot de Offerteaanvraag vaak op bevredigende wijze in de nota van inlichtingen beantwoord. Ook meer algemene bezwaren tegen het aanbestedingsbeleid van de Gemeente vallen buiten het kader van de klachtenregeling. Klachten moeten concrete aanbestedingen betreffen. Ondernemers kunnen in een klacht aan de orde stellen dat een bepaald handelen of nalaten van de Gemeente in een concrete aanbesteding in strijd is met de wettelijke bepalingen of met andere voorschriften die voor die aanbesteding gelden. Ook kan geklaagd worden over optreden van een Gemeente die inbreuk maakt op één of meer van de voor aanbestedingen geldende beginselen van transparantie, non-discriminatie, gelijke behandeling en/of proportionaliteit. De klachtenregeling van de Gemeente is toegevoegd als bijlage 3.

6.3 Inkoopdossier

Aanbestedingen worden schriftelijk vastgelegd in een digitaal inkoopdossier. Het inkoopdossier bevat alle, ten behoeve van de interne en externe controle benodigde, relevante inkoop- en aanbestedingsdocumenten. Bij aanbestedingen die plaatsvinden onder begeleiding van inkoop, draagt de Inkoopadviseur zorg voor het inkoopdossier. In overige gevallen is de betrokken budgetbeheerder/-houder verantwoordelijk voor het juist en volledig bijhouden en archiveren van het inkoopdossier.

6.4 Verantwoordelijken

Inkoop wordt concreet uitgevoerd door de budgetbeheerders/-houders. De inkoopadviseur begeleidt en adviseert de budgetbeheerders/-houders bij de uitvoering van inkoop en aanbestedingen en is verantwoordelijk voor het actueel houden en implementeren van het Inkoopbeleid. De portefeuillehouder Inkoop is verantwoordelijk voor inkoop. Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Inkoopbeleid.

6.5 Hanteren van een standaardwerkwijze

Om het inkoopproces op professionele wijze gestalte te geven dient waar mogelijk gebruik te worden gemaakt van standaarddocumenten en standaardprocedures.

6.6 Contractbeheer, contract- en leveranciersmanagement

De Gemeente voert actief contractbeheer. Door op een digitale centrale plek een overzicht van alle lopende contracten te creëren en te beheren, is de Gemeente in staat diverse overeenkomsten met een Ondernemer te bundelen, totaaloverzichten te genereren en strategische keuzes aangaande Inkoop te maken.

Beleidsnotitie social return bij inkoop

Zaanstreek-Waterland

Een integraal beleidsdocument van de gemeenten in de regio Zaanstreek – Waterland

GEMEENTE EDAM-VOLENDAM

Inhoudsopgave

Inleiding	pag. 3
1. Social return	pag. 4
2. Kaders	pag. 4
3. Naar een regionale uitvoering van social return	pag. 5
4. Inhoudelijk beleidskader social return	pag. 6

Inleiding

Het uitgangspunt dat mensen zoveel mogelijk in reguliere banen bij reguliere werkgevers werken, wordt in de samenleving breed onderschreven. Er is immers een dringende noodzaak dat iedereen die kan werken aan de slag gaat. Door de vergrijzing en de ontgroening neemt de totale beroepsbevolking in Nederland af, waardoor er op termijn, ondanks de huidige crisis, krapte ontstaat op de arbeidsmarkt. Om deze reden richt het overheidsbeleid zich op het verhogen van de arbeidsparticipatie en het bevorderen van de arbeidsontwikkeling. Met name mensen die nu nog aan de kant staan, moeten meer kansen krijgen om mee te doen en om zelf in hun levensonderhoud te voorzien.

Ook in de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland¹ is het uitgangspunt dat iedereen zoveel mogelijk meedoet in de maatschappij. Wie kan werken, wordt actief geholpen om een baan te krijgen. Om deze reden wordt sterk ingezet op beleid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De Participatiewet, waarbij de gemeenten met ingang van 1 januari 2015 ook verantwoordelijk zijn voor mensen die voorheen zouden instromen in de WSW en Wajong, maakt het uitstromen naar reguliere arbeidsplaatsen nog urgenter.

Eén van de instrumenten om de arbeidsparticipatie en -ontwikkeling in samenspraak met werkgevers te verhogen, is social return on investment (vanaf nu social return genoemd). Het doel van social return is ervoor te zorgen dat een investering door de gemeente, naast het 'gewone' rendement ook een concreet 'maatschappelijk rendement' oplevert. De gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland vinden het belangrijk dat haar opdrachtnemers een bijdrage leveren aan het verwezenlijken van sociale doelstellingen, waarbij het accent ligt op het terrein van werkgelegenheid van mensen die een uitkering ontvangen of aan leerlingen die voor hun opleiding een leerwerk-/stageplaats zoeken.

De gemeenten in Zaanstreek-Waterland hebben de ambitie uitgesproken om binnen de regio te komen tot één uniform social return beleid bij inkoop en een uniforme toepassing en uitvoering van het beleid. Opdrachtnemers van de gemeenten krijgen hierdoor in de regio te maken met een eenduidige benadering en afhandeling van hun social return verplichting. Bovendien kunnen er makkelijker gemeente-overstijgende samenwerkingsafspraken worden gemaakt met opdrachtnemers of sectoren.

Deze regionale beleidsnotitie beschrijft de kaders voor de toepassing van social return in het aanbestedingsproces en is daarmee onderdeel van het inkoopbeleid. Bij gunning van een opdracht door de gemeente ontstaat een contractuele social return verplichting voor de opdrachtnemer. De wijze waarop deze verplichting kan worden ingevuld, staat beschreven in het regionale uitvoeringsprotocol social return. Dit protocol wordt bij publicatie van een aanbesteding standaard meegestuurd met de aanbestedingsdocumenten. Tevens is het protocol te downloaden van de websites van de gemeenten.

¹ De regio Zaanstreek-Waterland bestaat uit negen gemeenten: Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang.

1. Social return

Wat is Social return?

Social return kan worden vertaald als ‘maatschappelijk terugverdieneffect’: investeringen die de gemeente doet, leveren naast het ‘gewone’ rendement ook een concrete sociale winst op. Social return is een instrument om sociale doelstellingen te realiseren bij aanbestedingen, in het bijzonder het creëren van (extra) werkplekken voor werkzoekenden, mensen met een beperking en leerlingen/studenten. Dit kan gerealiseerd worden door in aanbestedingstrajecten die hiervoor geschikt zijn sociale voorwaarden, eisen en wensen op te nemen. De opdrachtnemer besteedt dan een bepaald deel van de opdrachtsom aan het aan het werk helpen van mensen in een uitkeringssituatie of aan het bieden van stageplaatsen of leerwerkbanen aan scholieren en studenten. Een geslaagde toepassing van social return moet leiden tot zo duurzaam mogelijke arbeidsplaatsen of een zinvolle stage/werkervaringsplaatsen en daarmee uiteindelijk in een substantiële verlaging van het aantal werkzoekenden en een toename van het aantal scholieren die met een startkwalificatie de arbeidsmarkt betreden. Daar waar het moeilijk of niet mogelijk is om social return in te vullen met werkgelegenheid, is ook een andere, creatieve invulling mogelijk.

2. Kaders

Landelijke kaders

Participatiewet

Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Dit betekent dat zij, naast de voormalige Wet Werk en Bijstand, ook verantwoordelijk zijn voor mensen die voorheen in de WSW en Wajong zouden terechtkomen. De rechten van de huidige Wajongers en WSW'ers blijven daarbij gewaarborgd, voor hen verandert er niets. Met de Participatiewet wil het kabinet bereiken dat zoveel mogelijk mensen meedoen (participeren) in de samenleving. De nadruk ligt steeds meer op werkzaam zijn op de arbeidsmarkt om in het eigen onderhoud te voorzien en ook om een bijdrage te leveren aan de samenleving. Voor mensen die vanwege een arbeidsbeperking helemaal niet kunnen werken, nu en in de toekomst, blijft de Wajong beschikbaar.

Quotumwet

De Quotumwet is een aanvulling op de Participatiewet, die als doel heeft om meer mensen met een structureel verminderde loonwaarde aan het werk te helpen. In eerste instantie was voor dit doel een verplichte quotumregeling bedacht. In het Sociaal Akkoord (2013) zijn echter afspraken gemaakt over de zogenaamde garantiebannen. Werkgevers en overheid stellen zich tot 2025 garant voor het creëren van 125.000 extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking. Commerciële werkgevers creëren 100.000 banen, de overheid staat garant voor 25.000 extra banen. Als werkgevers deze afspraken niet nakomen zal de quotumwet alsnog in werking treden.

Aanbestedingswet 2012

Inkopen vinden plaats binnen het kader van nationale en Europese wet- en regelgeving, in het bijzonder de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen. Deze zijn vertaald in de Aanbestedingswet 2012 en de Gids proportionaliteit. De beginselen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn transparantie, objectiviteit en non-discriminatie. Deze beginselen worden gehanteerd voor alle aanbestedingen door de gemeenten. Ook proportionaliteit is een belangrijk begrip bij aanbestedingen. Het proportionaliteitsbeginsel houdt in dat de keuzes die een aanbestedende dienst maakt en de eisen en voorwaarden die zij stelt bij een aanbesteding, in redelijke verhouding dienen te staan tot de aard en omvang van de aan te besteden opdracht. Dit geldt ook voor social return, zowel voor wat betreft de gestelde social return eis als voor de invulling van de contractuele social return verplichting.

Lokaal/regionaal beleid

Decentralisaties maatschappelijk domein

Bij de decentralisaties in het maatschappelijke domein wordt zoveel mogelijk uitgegaan van zelfredzaamheid en het vermogen van de burger om zelf in zijn of haar levensonderhoud te voorzien. Hierbij is betaald werk erg belangrijk. Niet alleen biedt dit de financiële middelen om in het eigen levensonderhoud te kunnen voorzien, het geeft ook voldoening en (zowel mentaal als fysieke) gezondheid. Wanneer iemand hier niet in slaagt is het aan de gemeente om deze persoon weer aan werk te helpen. Deze uitgangspunten passen bij de huidige situatie: de burger staat meer centraal, gemeenten moeten anders organiseren en er zijn minder middelen beschikbaar.

Gemeentelijk inkoopbeleid

Social return is in het inkoopbeleid van alle gemeenten in de regio Zaanstreek Waterland opgenomen als één van de inkoopdoelstellingen. Deze beleidsnotitie is een nadere uitwerking van de social return doelstelling en maakt daarmee integraal onderdeel uit van het inkoopbeleid.

3. Naar een regionale uitvoering van social return

Zoals hiervoor is uiteengezet, vraagt een uniform regionaal beleid om een uniforme regionale toepassing en uitvoering van het beleid. Tegelijkertijd dient er ruimte te zijn om lokaal binnen de vastgestelde kaders te kunnen bewegen als de desbetreffende aanbesteding daartoe aanleiding geeft. Het is nu eenmaal zo dat een bepaalde social return eis bij die bij de ene aanbesteding als passend ('proportioneel') wordt beschouwd, bij een andere opdracht niet passend kan zijn. Daarom zijn de social return kaders zodanig vormgegeven, dat zij maatwerk tijdens het aanbestedingstraject mogelijk maken.

Als de opdracht eenmaal gegund is, vult de opdrachtnemer in overleg met de gemeente zijn social return verplichting in. De kaders hiervoor zijn beschreven in het regionale *Uitvoeringsprotocol Social Return Zaanstreek-Waterland*. De uitvoeringskaders bieden, net als de beleidskaders, voldoende ruimte voor maatwerk.

Het schrijven van de aanbestedingsdocumenten en het bepalen van de social return eis is per definitie een lokale aangelegenheid. De budgethouder of de afdeling Inkoop van de gemeente bepaalt de inhoud van de aanbesteding, inclusief aanvullende voorwaarden zoals social return. Ook het contract dat volgt na definitieve gunning van de opdracht, wordt afgesloten met de lokale gemeente. Dat impliceert dat de lokale gemeente verantwoordelijk is voor het beheer van het contract, inclusief de social return voorwaarde².

De uitvoering van het social return beleid wordt belegd bij het regionaal opererende WerkgeversServicePunt (WSP) Zaanstreek-Waterland. Dat betekent dat het WSP de opdrachtnemer/werkgever ondersteunt bij het zoeken naar en matchen van van kandidaten op arbeidsplaatsen, leerwerkplekken en stages. Het WSP heeft daarbij een inspanningsverplichting, maar geen resultaatverplichting. De verantwoordelijkheid om de social return verplichting na te komen, ligt uitdrukkelijk bij de opdrachtnemer.

Het administreren van gunningen en het monitoren van de social return invulling wordt ook ondergebracht bij het WerkgeversServicePunt.

² In sommige gevallen wordt door de gemeenten in de regio gezamenlijk aanbesteed. In dat geval worden per aanbesteding afspraken gemaakt over wie het contract beheert namens de regio.

4. Inhoudelijk beleidskader social return

In dit hoofdstuk wordt het inhoudelijke beleidskader voor social return beschreven. In het *Uitvoeringsprotocol Social Return Zaanstreek-Waterland* is de toepassing en de uitvoering van dit beleid verder uitgewerkt. Hierin wordt uiteengezet hoe opdrachtnemers hun social return verplichting kunnen invullen. Dit protocol maakt onderdeel uit van het social return beleid van de gemeenten in de regio.

Hoogte van het social return percentage

Social return wordt berekend als percentage van de opdracht-/inkoopwaarde of (als de opdrachtwaarde niet bij aanvang vaststaat) van de gerealiseerde omzet. De hoogte van het social return percentage wordt bepaald door de volgende factoren:

1. de social return contracteis
2. de eventuele toepassing van een social return gunningscriterium
3. het type aanbesteding of opdracht: werken, diensten of leveringen
4. maatwerk

Bovenstaande factoren worden hieronder nader toegelicht.

Ad 1. Social return contracteis

Social return als contracteis betekent dat de opdrachtnemer, door in te schrijven op de opdracht, verklaart aan deze eis te zullen voldoen. Het niet willen voldoen aan deze eis, betekent dat de inschrijver de opdracht niet kan verwerven. In veel gevallen zal een contracteis van 5% over de opdrachtwaarde worden gehanteerd. Echter, dit percentage wordt niet, zoals voorheen, bij alle aanbestedingen standaard toegepast. Tijdens het aanbestedingstraject wordt door diverse partijen een haalbaar percentage vastgesteld, rekening houdend met de aard van de opdracht en een aantal andere factoren (zie ook ad 4.)

Ad. 2 Social return gunningscriterium

Social return als gunningscriterium houdt in dat de inschrijver die bovenop de gestelde contracteis zelf een hoger percentage social return biedt, extra punten kan verdienen. Hij vergroot daarmee de kans om de opdracht gegund te krijgen. Het gunningscriterium wordt niet standaard toegepast, maar alleen bij opdrachten die zich daar volgens de gemeente goed voor lenen. De haalbaarheid van een hoger social return percentage zal in alle gevallen zorgvuldig door de gemeente worden afgewogen. Social return moet daarbij in een passende verhouding staan tot eventuele andere gunningscriteria. De wijze van toepassen van het gunningscriterium en het aantal daarmee te verdienen punten, kan variëren per aanbesteding.

De voor de desbetreffende opdracht geldende social return contracteis en het social return gunningscriterium staan beide vermeld in de aanbestedingsdocumenten.

Ad 3. Type aanbesteding of opdracht

Social return bij aanbesteding van werken

Bij werken wordt doorgaans een social return eis van 5% opgenomen. Hiervan kan worden afgeweken als de loonsom binnen de opdracht naar verwachting minder dan 30% van de opdrachtwaarde bedraagt. Dit is conform de landelijke regelgeving van de Gids Proportionaliteit. In die gevallen wordt dan een social return contracteis van 2% over de opdrachtwaarde gesteld. Is de loonsom vrijwel nihil, dan kan worden besloten om de social return eis te relateren aan de loonwaarde of om een inspanningsverplichting van de opdrachtnemer te verlangen.

Social return bij aanbesteding van diensten

Bij de aanbesteding van diensten geldt standaard een social return contracteis van 5% van de opdrachtwaarde. Hierop zijn in individuele gevallen twee uitzonderingen mogelijk:

1. bij individuele inhuur van gespecialiseerde, hoogwaardige adviesdiensten kan een social return contracteis worden gesteld tussen 2% en 5% van de opdrachtwaarde;
2. bij de inhuur van diensten van ZZP'ers wordt geen social return contracteis gesteld, maar kan wel een extra inspanning van de opdrachtnemer worden gevraagd.

Bij inhuur van diensten via raamcontracten geldt doorgaans een social return percentage van 5%.

Omdat bij de aanbesteding van diensten aan het begin van de opdracht in sommige gevallen nog geen definitieve opdrachtwaarde kan worden vastgesteld, wordt na het afsluiten van het contract op basis van het verleden een inschatting gemaakt van de verwachte omzet binnen het nieuwe contract. Er wordt dan direct begonnen om de social return verplichting die hiermee samenhangt, in te vullen. Tegen het einde van het contractjaar resp. de totale contractduur wordt de gerealiseerde omzet berekend. Een eventuele openstaande social return verplichting dient dan alsnog binnen redelijke termijn door de opdrachtnemer te worden ingevuld.

Social return bij aanbesteding van leveringen

Bij leveringen is de loonsom doorgaans laag. Daarom wordt per individuele levering worden bekeken welke social return eis reëel is. De contracteis kan variëren tussen 0% en 5% van de opdrachtwaarde.

Ad 4. Maatwerk

Bij alle aanbestedingen geldt dat de opdrachtgever de social return contracteis vaststelt waarbij gekeken kan worden naar factoren gelegen in onder meer de markt/sector waarin de opdracht wordt uitgezet, de economische conjunctuur, de samenstelling van het personeelsbestand, etcetera.

In plaats van een prestatieverplichting als contracteis, kan ook in de offerte-aanvraag een inspanningsverplichting van de opdrachtnemer worden gevraagd.

Invulling van de social return verplichting

Voor de invulling van de social return verplichting bestaan de volgende mogelijkheden:

1. Het bieden van een **betaalde arbeidsplaats** aan kandidaten in een uitkeringssituatie
2. Het aanbieden van een **leerwerkplek of stage** aan scholieren en studenten
3. Het bieden van een **tijdelijke werkervaringsplaats** aan werkzoekenden die een uitkering ontvangen u.h.v. de Participatiewet of WIA/WAO
4. **Gemaakte kosten voor opleiding en extra begeleiding** van de kandidaat voor zover de kosten aantoonbaar zijn gemaakt om de kansen van de kandidaat op de arbeidsmarkt te vergroten
5. Blijkt dat de social return verplichting niet kan worden ingevuld binnen de voornoemde categorieën, dan kan de opdrachtnemer in overleg met en na toestemming van de gemeente zelf een voorstel indienen hoe hij op een **andere wijze** invulling wil geven aan zijn verplichting

Waarderingsgrondslag

Bij de invulling van de social return verplichting door middel van werkgelegenheid wordt gerekend met normbedragen volgens het zgn. 'Bouwblokkenmodel Zaanstreek Waterland'. Dit model is nader uitgewerkt in het *Uitvoeringsprotocol Social return Zaanstreek-Waterland*.

Inzet van werkgeversinstrumenten

De gemeenten in de regio Zaanstreek Waterland hebben een aantal financiële instrumenten ontwikkeld om de bemiddeling van werkzoekenden te bevorderen. Bij plaatsing van kandidaten in het kader van een social return verplichting kunnen, naast eventuele wettelijke en fiscale instrumenten, de volgende instrumenten worden ingezet:

- de proefplaatsing (de kandidaat werkt met behoud van uitkering, maar telt nog niet mee voor de invulling van de social return verplichting);
- de werkplekpolis (aansprakelijkheids- en ongevallenverzekering).

Daarnaast zijn alle regionaal beschikbare instrumenten inzetbaar voor kandidaten die vallen onder de doelgroep van de banenafpraak (kandidaten met een structureel verminderde loonwaarde).

De stimuleringssubsidie, de jongerenvoucher en de scholings- en begeleidingsvoucher kunnen bij social return niet worden ingezet.

Bij plaatsing van kandidaten van buiten de regio Zaanstreek Waterland is de inzet van een financieel instrument niet mogelijk.

Niet-naleving van de social return verplichting

Social return is een contractuele verplichting en dus niet vrijblijvend. De social return verplichting dient, net als alle andere contractuele verplichtingen, geheel nagekomen te zijn vóór het einde van de opdracht. Heeft de opdrachtnemer aan het einde van de looptijd van de opdracht de social return verplichting niet volledig ingevuld, dan heeft de gemeente van rechtswege een direct opeisbare vordering op de opdrachtnemer heeft ten bedrage van de openstaande social return verplichting. Dit bedrag zal door de gemeente worden ingehouden op nog te betalen facturen aan de opdrachtnemer of op andere wijze ingevorderd worden.

Uitvoeringsprotocol social return

Zaanstreek-Waterland

Een leidraad voor opdrachtnemers van de gemeenten in de regio Zaanstreek – Waterland
bij de invulling van hun social return verplichting

GEMEENTE EDAM-VOLENDAM

Inleiding

Het uitgangspunt dat mensen zoveel mogelijk in reguliere banen bij reguliere werkgevers werken, wordt in de samenleving breed onderschreven. Er is immers een dringende noodzaak dat iedereen die kan werken aan de slag gaat. Door de vergrijzing en de ontgroening neemt de totale beroepsbevolking in Nederland af, waardoor op termijn, ondanks de huidige crisis, krapte ontstaat op de arbeidsmarkt. Om deze reden richt het overheidsbeleid zich op het verhogen van de arbeidsparticipatie en het bevorderen van de arbeidsontwikkeling. Met name mensen die nu nog aan de kant staan, moeten meer kansen krijgen om mee te doen en om zelf in hun levensonderhoud te voorzien.

In de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland is het uitgangspunt dat iedereen zoveel mogelijk meedoet in de maatschappij, liefst door het hebben van betaald werk. Wie kan werken, wordt actief geholpen om een baan te krijgen. Om deze reden wordt sterk ingezet op beleid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De Participatiewet, waarbij de gemeenten met ingang van 1 januari 2015 ook verantwoordelijk zijn voor mensen die voorheen zouden instromen in de WSW en Wajong, maakt het uitstromen naar reguliere arbeidsplaatsen nog urgenter.

Eén van de instrumenten om de arbeidsparticipatie en -ontwikkeling in samenspraak met werkgevers te verhogen, is social return on investment (vanaf nu social return genoemd). Het doel van social return is ervoor te zorgen dat een investering door de gemeente, naast het 'gewone' rendement ook een concreet 'maatschappelijk rendement' oplevert. De gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland vinden het belangrijk dat haar opdrachtnemers een bijdrage leveren aan het verwezenlijken van sociale doelstellingen, waarbij het accent ligt op het terrein van werkgelegenheid van mensen die een uitkering ontvangen of aan leerlingen die voor hun opleiding een leerwerkplek of stageplaats zoeken.

De regio Zaanstreek-Waterland bestaat uit negen gemeenten: Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang. Deze gemeenten hebben gekozen voor één gemeenschappelijk social return beleid en één gemeenschappelijke uitvoering van het beleid. Opdrachtnemers van de gemeenten krijgen daarom te maken met een eenduidige benadering en afhandeling van hun social return verplichting. Bovendien kunnen er makkelijker gemeente-overstijgende samenwerkingsafspraken worden gemaakt met opdrachtnemers of sectoren.

Beleidskader en protocol social return

Social return is in het inkoopbeleid van een aantal gemeenten in de regio Zaanstreek Waterland expliciet opgenomen als één van de inkoopdoelstellingen. In die gemeenten maakt het social return beleid integraal onderdeel uit van het inkoopbeleid. In een aantal andere gemeenten is het niet expliciet als inkoopdoelstelling beschreven, maar wordt wel dezelfde social return doelstelling nagestreefd. In de regionale beleidsnotitie *Social Return bij Inkoop* is de social return doelstelling verder beschreven.

Het onderhavige *Uitvoeringsprotocol Social Return Zaanstreek-Waterland* is van toepassing op alle inkoop/aanbestedingen van de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland waarin een social return bepaling is opgenomen. Dit protocol is primair bedoeld voor opdrachtnemers die een opdracht van de gemeente gegund hebben gekregen en beschrijft de kaders waarbinnen de social return verplichting kan worden ingevuld. Het protocol wordt bij de publicatie van een aanbesteding door de gemeente aan inschrijvers verstrekt. Daarnaast is het protocol te downloaden van de websites van de gemeenten.

Uitvoeringsrichtlijnen voor de invulling van de social return verplichting

Hieronder wordt ingegaan op de wijze waarop opdrachtnemers hun social return verplichting kunnen invullen en hoe het proces rondom deze invulling verloopt.

1. Mogelijkheden tot invulling van de social return verplichting

Voor de invulling van de social return verplichting bestaan de volgende mogelijkheden:

1. Het aanbieden van een **betaalde arbeidsplaats** aan kandidaten in een uitkeringssituatie. Aan een kandidaat wordt minimaal het minimumloon uitbetaald conform wet of CAO. De invulling mag zowel binnen de gegunde opdracht plaatsvinden, als elders binnen de organisatie van de opdrachtnemer of bij onderaannemers. Het is ook mogelijk om kandidaten te plaatsen op basis van een detachings- of uitzendovereenkomst. Een derde partij is dan juridisch werkgever en detacheert de kandidaat bij de opdrachtnemer.
2. Het aanbieden van een **leerwerkplek** of **stageplaats** aan studenten en scholieren. Voor de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) dient de opdrachtnemer te zijn geregistreerd als 'Erkend Leerbedrijf'.
3. Het bieden van een tijdelijke **werkervaringsplaats** aan werkzoekenden die een uitkering ontvangen uit hoofde van de Participatiewet of WIA/WAO. De werkzoekende doet met behoud van de uitkering gedurende maximaal zes maanden werkervaring op en leert vaardigheden binnen een bepaald vakgebied. De opdrachtnemer betaalt geen loon, maar is wel verantwoordelijk voor de begeleiding van de kandidaat.

Een proefplaatsing (maximaal 2 maanden werken met behoud van uitkering voorafgaande aan een arbeidscontract) wordt door de gemeente niet aangemerkt als werkervaringsplaats en telt daarom niet mee als social return invulling.

4. In overleg met en na voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de gemeente kunnen in sommige gevallen ook de daadwerkelijk door de opdrachtnemer **gemaakte kosten voor opleiding en extra begeleiding** van de kandidaat worden meegeteld bij de invulling van de social return verplichting. Criterium is dat de kosten zijn gemaakt om de kansen van de kandidaat op de arbeidsmarkt te vergroten c.q. de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. De opdrachtnemer dient dit aan te tonen.

Om de kosten voor de opleiding van kandidaten mee te laten tellen voor de social return invulling, dient de opdrachtnemer hiervan een factuur te overleggen. Na goedkeuring door de gemeente, wordt het factuurbedrag afgetrokken van de social return verplichting.

Voor kandidaten uit de categorieën Participatiewet en WIA/WAO en SW kan gedurende maximaal drie maanden voor extra begeleiding maximaal 2 uur per week per kandidaat worden meegerekend tegen een tarief van €75,- per uur. Voor de overige categorieën kandidaten worden geen extra begeleidingskosten meegerekend.

Bij een werkervaringsplaats worden begeleidingskosten niet, maar eventuele opleidingskosten wel meegerekend.

5. Blijkt dat de social return verplichting niet kan worden ingevuld binnen de voornoemde categorieën, dan kan de opdrachtnemer in overleg met en na toestemming van de gemeente zelf een voorstel indienen hoe hij op een **andere creatieve wijze** invulling wil geven aan zijn verplichting. Op basis van dit voorstel wordt in overleg tussen gemeente en opdrachtnemer vóóraf de financiële tegenwaarde bepaald van de te leveren prestatie.

Aanvullende richtlijn voor de social return invulling

De belangrijkste doelstelling van social return is het creëren van nieuwe werkgelegenheid voor mensen die een uitkering ontvangen. De gemeente wil daarom ook in eerste instantie samen met de opdrachtnemer deze mogelijkheid onderzoeken. Echter, de gemeente is ook van mening dat opdrachtnemers die al maatschappelijk verantwoord ondernemen en bij het gunnen van de opdracht van de gemeente kandidaten uit de hiervoor genoemde doelgroepen in dienst hebben, hiervoor moeten worden beloond. In onderlinge afstemming tussen gemeente en opdrachtnemer wordt gezocht naar de beste mix van 'nieuw' en 'bestaand'. Hoewel elke situatie om maatwerkafspraken vraagt, is de globale richtlijn hiervoor dat tenminste de helft van de social return invulling dient te worden ingevuld door het bieden van een nieuw arbeids-, leerwerk- of stagecontract waarmee mensen vanuit een uitkeringssituatie aan het werk komen of waarmee leerlingen een leerwerk- of stageplaats krijgen. Maximaal de helft van de social return invulling kan worden ingevuld door kandidaten mee te tellen uit de hierboven genoemde doelgroepen die reeds in dienst zijn bij de opdrachtnemer of door een andere creatieve social return invulling (zie ad 5. hierboven).

Voor werkgevers/opdrachtnemers die 5% of meer van hun personeelsbestand hebben ingevuld met zogenaamde 'garantiebanen', wordt de eis van het bieden van nieuwe contracten niet toegepast.

2. Waarderingsgrondslag

Bij de invulling van de social return verplichting door middel van werkgelegenheid wordt gerekend met normbedragen volgens het zgn. '*Bouwblokkenmodel social return Zaanstreek Waterland*'.¹ Naarmate de afstand tot de arbeidsmarkt van een kandidaat groter is (m.a.w. hoe moeilijker de kandidaat doorgaans aan betaald werk komt of blijft), wordt het normbedrag waarmee wordt gerekend hoger. Het bouwblokkenmodel ziet er als volgt uit:

¹ Er zijn in het land meerdere varianten van het bouwblokkenmodel in omloop. Bij aanbestedingen door de gemeenten in de regio Zaanstreek Waterland gelden de bedragen zoals opgenomen in dit uitvoeringsprotocol.

Categorie	Normbedrag (full-time jaarbasis)	Hoe lang meetellen?
WW<1 jaar	€10.000,-	1 jaar
WW> 1 jaar of WW in de laatste drie maanden van de uitkering	€15.000,-	1 jaar
Participatiewet < 2 jaar (niet arbeidsbeperkten)	€30.000,-	2 jaar
Participatiewet > 2 jaar (niet arbeidsbeperkten)	€35.000,-	2 jaar
WIA/WAO bij nieuwe werkgever ²	€30.000,-	5 jaar
WSW detachering	€35.000,-	5 jaar
WSW'er in dienst nemen	€40.000,-	5 jaar
Wajong (UWV)	€40.000,-	5 jaar
Arbeidsbeperkten Participatiewet (garantiebanen)	€40.000,-	5 jaar
50+	€ 5.000,- bovenop bovenstaande bedragen	nvt
Werkervaringsplaats voor Participatiewet en alle categorieën arbeidsbeperkten	€ 2.500,- voor zes maanden (maximale termijn)	6 maanden
BBL leerwerkplek	€15.000,-	duur van de opleiding/stage
BOL en overige stages	€ 5.000,-	
Stage voor leerlingen VSO en praktijkonderwijs	€10.000,-	

Overige social return invulling

In overleg. Richtlijn: begrote loonkosten van de geleverde prestatie door de opdrachtnemer (richtlijn tarief €80-€100 per manuur - na overleg met en toestemming van de gemeente). Materiaalkosten tellen niet mee voor de social return invulling.

De bedragen in de tabel zijn op jaarbasis bij een full-time (36 uur) dienstverband. Bij BBL (4 dagen werken, 1 dag naar school) geldt 32 uur werken als full-time.

Afwijkingen worden *naar rato* berekend. Hierbij wordt de gewerkte periode (einddatum minus begindatum) gedeeld door 365 dagen en vermenigvuldigd met het aantal gewerkte uren per week gedeeld door 36 (32 bij BBL). De uitkomst van deze berekening wordt vermenigvuldigd met de bedragen uit de tabel en leidt tot de *gewogen social return waarde* van de desbetreffende invulling.

Voorbeeldberekening

Kandidaat heeft al meer dan twee jaar een Participatiewet-uitkering en krijgt contract van 1 februari tot en met 31 juli (180 dagen) voor 24 uur per week. De berekening gaat dan als volgt:

$$\frac{180 \text{ dagen}}{365 \text{ dagen}} \times \frac{24 \text{ uur}}{36 \text{ uur}} \times €35.000,- = € 11.506,85$$

Om de gewogen social return waarde te kunnen vaststellen dient de opdrachtnemer per geplaatste kandidaat de volgende gegevens aan te leveren:

² Onder WIA/WAO vallen niet de kandidaten voor wie de werkgevers ingevolge de Wet Verbetering Poortwachter een verplichting tot re-integratie heeft.

- BSN-nummer³
- Naam
- Contractperiode (ingangsdatum en duur of einddatum)
- Aantal contracturen per week
- (Zonodig de uitkeringssituatie van de kandidaat als deze niet afkomstig is uit de regio Zaanstreek Waterland)

De opdrachtnemer dient per email een scan/kopie van het ondertekende arbeids- of stagecontract aan de gemeente te overleggen waaruit bovenstaande gegevens blijken. Alternatief is dat een door de kandidaat ondertekende verklaring aan de gemeente wordt overlegd, waarin de bovenstaande informatie wordt verstrekt. Zonder deze informatie kan de gemeente de juistheid van de social return invulling niet vaststellen en telt deze niet mee. Door de opdrachtnemer ingestuurde urenbriefjes van medewerkers worden door de gemeente niet verwerkt. De opdrachtnemer dient zelf een gemiddeld aantal uren over de gewerkte periode te berekenen en aan te leveren.

3. Inzet van werkgeversinstrumenten

De gemeenten in de regio Zaanstreek Waterland hebben een aantal financiële instrumenten ontwikkeld om de bemiddeling van werkzoekenden te bevorderen. Bij plaatsing van kandidaten in het kader van een social return verplichting kunnen, naast eventuele wettelijke en fiscale instrumenten, de volgende instrumenten worden ingezet:

- de proefplaatsing (de kandidaat werkt met behoud van uitkering, maar telt nog niet mee voor de invulling van de social return verplichting);
- de werkplekpolis (aansprakelijkheids- en ongevallenverzekering).

Daarnaast zijn alle regionaal beschikbare instrumenten inzetbaar voor kandidaten die vallen onder de doelgroep van de banenafpraak (kandidaten met een structureel verminderde loonwaarde).

De stimuleringsubsidie, de jongerenvoucher en de scholings- en begeleidingsvouchers kunnen bij social return niet worden ingezet. Bij plaatsing van kandidaten van buiten de regio Zaanstreek Waterland is de inzet van een financieel instrument niet mogelijk.

4. Verantwoordelijkheid opdrachtnemer en opdrachtgever

De opdrachtnemer is te allen tijde zelf verantwoordelijk voor de invulling van zijn social return verplichting. Er is sprake van een contractuele verplichting om aan de eis te voldoen. De adviseurs van de gemeente kunnen de opdrachtnemer adviseren en ondersteunen bij de invulling van de social return verplichting. De gemeente heeft echter uitdrukkelijk geen leveringsverplichting van kandidaten. Advies en ondersteuning betekent onder meer dat de gemeente (via het WerkgeversServicePunt Zaanstreek Waterland) kandidaten kan selecteren en voorstellen, een speed date tussen werkgever/- opdrachtnemer en kandidaten kan organiseren en kan adviseren bij een passende maatwerkinvulling.

³ De gemeente heeft het recht om in het kader de uitvoering van haar wettelijke taken (waaronder re-integratie en RMC/leerplicht) BSN-nummers van kandidaten op te vragen en te registreren. Dit is niet in strijd met de privacywetgeving.

5. Geen dubbelingen, geen verdringing

Het is niet toegestaan om kandidaten die elders zijn meegerekend voor de invulling van een social return verplichting bij één van de gemeenten in de regio Zaanstreek Waterland op te voeren om zo te voldoen aan de social return verplichting. Verplichtingen voortvloeiend uit opdrachten bij andere opdrachtgevers dienen gescheiden te worden en hierin mag geen overlap zitten. Ook mag social return niet leiden tot verdringing van bestaande arbeidsplaatsen, leerwerkplekken of stageplaatsen. Op verzoek dient de opdrachtnemer dit te kunnen aantonen of aannemelijk te maken.

6. Niet-naleving van de social return verplichting

Social return is een contractuele verplichting en dus niet vrijblijvend. De social return verplichting dient, net als alle andere contractuele verplichtingen, geheel nagekomen te zijn vóór het einde van de opdracht. Heeft de opdrachtnemer aan het einde van de looptijd van de opdracht de social return verplichting niet volledig ingevuld, dan heeft de gemeente van rechtswege een direct opeisbare vordering op de opdrachtnemer heeft ten bedrage van de openstaande social return verplichting. Dit bedrag zal door de gemeente worden ingehouden op nog te betalen facturen aan de opdrachtnemer of op andere wijze ingevorderd worden.

Het niet of onvolledig nakomen van de social return verplichting kan tevens tot gevolg hebben dat de opdrachtnemer bij toekomstige onderhandse opdrachten niet meer wordt uitgenodigd door de gemeente.

7. Proces na gunning

De opdrachtnemer dient op zo kort mogelijke termijn na definitieve gunning/opdrachtverstrekking, het ingevulde meldingsformulier social return te mailen naar de contactpersoon social return bij de desbetreffende gemeente (zie tabel hieronder). De opdrachtnemer wordt vervolgens uitgenodigd voor de periodieke informatiebijeenkomst social return. Deze vinden om en om plaats in Zaandam en Purmerend. Deelname aan deze bijeenkomst wordt voor opdrachtnemers die voor het eerst met social return te maken krijgen, van harte aanbevolen.

Tijdens deze bijeenkomst worden de hoofdlijnen van het social return beleid en protocol uiteengezet en bestaat de gelegenheid om vragen te stellen. Nieuwe opdrachtnemers worden direct na de melding van de gunning, door de gemeente uitgenodigd voor de eerstvolgende bijeenkomst. De informatiebijeenkomst is ook toegankelijk voor andere geïnteresseerden die kennis willen nemen van hoe de gemeenten in Zaanstreek-Waterland omgaan met social return.

Na de informatiebijeenkomst is het aan de opdrachtnemer om aan de gemeente kenbaar te maken op welke wijze hij de social return verplichting wil invullen. Hiertoe neemt de opdrachtnemer contact op met de contactpersoon social return van de gemeente, of met een andere functionaris als daarover andere afspraken zijn gemaakt. De focus is in eerste instantie altijd op het creëren van nieuwe, extra werkgelegenheid. De dienstverlening van het WerkgeversServicePunt (WSP) Zaanstreek Waterland is ook voor social return relaties beschikbaar, met inachtneming van het onder punt 4. hierboven bepaalde (verantwoordelijkheid opdrachtnemer).

Bij opdrachten met een korte doorlooptijd of waarbij de uitvoering van de opdracht direct na gunning start, kan van bovenstaande procedure worden afgeweken. De social return verplichting

blijft echter onverkort bestaan. Uiteraard staat het de opdrachtnemer vrij om ook al voorafgaande aan de informatiebijeenkomst aan de slag te gaan met zijn social return invulling.

8. Communicatie over social return na gunning van de opdracht

Heeft u **na gunning** van een opdracht van de gemeente vragen over de invulling van uw social return verplichting, dan kunt u deze stellen via één van de onderstaande e-mailadressen:

Gemeente	Emailadres
Zaansstad	socialreturn@zaanstad.nl
Oostzaan en Wormerland	socialreturn@over-gemeenten.nl
Purmerend en Beemster	socialreturn@purmerend.nl
Edam-Volendam en Zeevang	fcjdeboer@edam-volendam.nl
Waterland en Landsmeer	g.kosse@waterland.nl

Na de zomer van 2015 komt er één regionaal servicepunt voor social return. Hierover wordt u t.z.t. geïnformeerd door uw gemeente.

9. Toepassing van dit protocol

Dit protocol is integraal onderdeel van het social return beleid van de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland. Het is van toepassing op alle aanbestedingen van de gemeenten waarin een social return eis is gesteld, tenzij in de aanbestedingsdocumenten uitdrukkelijk iets anders hierover is opgenomen.

Bijlage 3 Inkoopbeleid gemeente Waterland 2016

Klachtenregeling Aanbestedingen

1. Doel van de regeling

Het bieden van een kader voor de afhandeling van klachten met als doel te bevorderen dat klachten snel en laagdrempelig worden afgehandeld.

2. Klachtenmeldpunt

De gemeente Waterland maakt gebruik van het klachtenmeldpunt van de gemeenten Schagen en Hollands Kroon. Klachten worden behandeld door: afdelingshoofd facilitair gemeente Schagen, adviseur inkoop gemeente Schagen en inkoopadviseur gemeente Hollands Kroon. Klachten dienen schriftelijk te worden ingediend.

Per e-mail: klachtenmeldpuntaanbestedingen@Schagen.nl;

Of per post: Klachtenmeldpunt Aanbestedingen Gemeente Waterland
p/a Gemeente Schagen
Postbus 8
1740 AA Schagen

3. Ontvankelijke klachten

3.1 Wat is een klacht in de zin van deze Klachtenregeling

Een klacht is een schriftelijke melding van een onderneming die belang heeft bij de aanbesteding waarin de klager gemotiveerd aangeeft dat hij het niet eens is met de aanbesteding of een onderdeel daarvan. Klachten dienen betrekking te hebben op aspecten van aanbestedingen die binnen de werking van de Aanbestedingswet vallen. De aanbestedingen kunnen Europees of nationaal zijn. Onder nationale aanbestedingen worden ook meervoudige onderhandse aanbestedingen begrepen.

Klachten kunnen niet gaan over het inkoopbeleid. Klachten kunnen wel aan de orde stellen dat een bepaald handelen of nalaten van in een concrete aanbesteding in strijd is met wettelijke bepalingen of met andere voorschriften die voor die aanbesteding gelden. Ook kan geklaagd worden over optreden dat inbreuk maakt op een of meer van de voor aanbestedingen geldende beginselen van transparantie, non-discriminatie, gelijke behandeling en proportionaliteit.

Vragen en verzoeken met betrekking tot aanbestedingsdocumenten dienen te worden gesteld aan de contactpersoon van de betreffende aanbesteding ten behoeve van de Nota van Inlichtingen.

3.2 Wanneer kan een klacht worden ingediend?

De klager dient zijn klacht zo spoedig mogelijk in te dienen zodat de klacht nog binnen de lopende aanbesteding kan worden afgehandeld. Indien een klacht niet binnen de lopende aanbesteding kan worden

afgehandeld kan het oordeel omtrent de klacht enkel nog gebruikt worden ter lering voor toekomstige aanbestedingen. Een klacht heeft geen schorsende werking op de aanbestedingsprocedure.

3.3 Wie kan een klacht indienen?

Alleen een belanghebbende bij een specifieke aanbesteding kan een klacht indienen. Onder belanghebbenden vallen ondernemers die direct belang hebben bij het verwerven van een overheidsopdracht. De volgende categorieën belanghebbenden kunnen onderscheiden worden:

- gegadigden,
- (potentiële) inschrijvers,
- onderaannemers van (potentiële) inschrijvers,
- brancheorganisaties en klachtenloketten van ondernemers.

Onderaannemers kunnen een klacht indienen voor zover ze niet klagen over de relatie hoofdaannemer - onderaannemer.

Anoniem klagen kan niet. Wel kan een brancheorganisatie op eigen titel bezwaren met betrekking tot een aanbestedingsprocedure, die bij een of meer ondernemers van de branche leven, als klacht indienen.

4. Beschrijving klachtenprocedure

1. De klacht dient schriftelijk te worden ingediend, bijvoorbeeld per e-mail. In deze schriftelijke klacht moet duidelijk blijken waarover wordt geklaagd en hoe het knelpunt volgens de klager verholpen zou kunnen worden. De klacht bevat verder de dagtekening, naam en adres van de klager en de aanduiding van de aanbesteding.
2. Het klachtenmeldpunt bevestigt per omgaande de ontvangst van de klacht.
3. Het klachtenmeldpunt onderzoekt vervolgens, eventueel aan de hand van door de klager en eigen aanvullende verstrekte gegevens, of de klacht terecht is. Het klachtenmeldpunt begint zo spoedig mogelijk met dit onderzoek, zet dit voortvarend voort en houdt daarbij rekening met de planning van de aanbestedingsprocedure.
4. Wanneer na het onderzoek door het klachtenmeldpunt tot de conclusie wordt gekomen dat de klacht terecht of deels terecht is en corrigerende en/of preventieve maatregelen getroffen dienen te worden, dan wordt dit zo spoedig mogelijk schriftelijk medegedeeld aan de klager. Ook de andere (potentiële) inschrijvers/gegadigde worden op de hoogte gesteld. Afhankelijk van de fase in de aanbestedingsprocedure kan het voorkomen dat de maatregelen, door de contactpersoon van de aanbesteding, aan de betrokkenen in de aanbesteding gecommuniceerd worden op hetzelfde moment als de klager het bericht krijgt. Dit om bevoordeling van partijen te voorkomen.
5. Wanneer na het onderzoek tot de conclusie wordt gekomen dat de klacht niet terecht is, dan wordt de klacht gemotiveerd afgewezen en wordt de klager hiervan schriftelijk bericht.
6. Het klachtenmeldpunt kan op verzoek van de klager of op eigen initiatief voorstellen dat de klacht, voordat daarop door het klachtenmeldpunt wordt beslist, voor bemiddeling of advies wordt voorgelegd aan de commissie van aanbestedingsexperts (benoemd door Minister van Economische Zaken).

7. Nadat op de klacht is beslist of is nagelaten binnen een redelijke termijn op de klacht een beslissing te nemen kan een klager, ook zonder instemming van de wederpartij, de klacht aan de commissie van aanbestedingsexperts voorleggen.

5. Verwijzing in aanbestedingsstukken

Bij elke aanbesteding wordt in de offerteaanvraag vermeld waar mogelijke klachten kunnen worden ingediend. Voor de verdere procedure wordt in de aanbestedingsstukken verwezen naar deze Klachtenregeling welke is in te zien op www.waterland.nl.